

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Archicancellariis Sacri Romani Imperii Ac Cancellariis Imperialis Avlae

**Mallinckrodt, Bernhard von
Monasteri[i] Westphaliae, 1640**

Ad Lectorem Præfatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11835

Ad Lectorem Præfatio.

CVM proximâ hieme, Candide Lector, de Statibus & Circulis Imperij Romani, quâ Germanicum est, nescio quid commentarer; ad Rhenanum Electoralem Circulum, tresq; eius Ecclesiasticos Septem-viros, Sacri Imperij, in suo quemq; districtu, Archi-Cancellarios delatus, instituti operis ratio postulabat, de origine istorum officiorû, & quo tempore primùm hereditariâ & perpetuâ possessione ad istas Metropolitanas Sedes deuenissent, summatim aliquid attexere. Excusâ igitur & lustratâ memoria & notarum penu, num quid aliquando apud quemquam legissem quod mihi & Lectori, antiquitatum nostrarum curioso, in hoc abstrusiori passu satisfacere posset, nihil ferè certi occurrebat. Igitur recursum instituo ad illos, qui magno numero superioribus annis, quibus Ius Publicum nostrum à præclaris aliquot ingenijs egregiè & mirificè excoli cœpit, de Auræ Caroli IV Imp. Bullâ, alijsq; aliorum Cesarum Constitutionibus, & reliquis Publicis Statibus Germanici institutis, consuetudinibus, & ordinationibus scripta sua publicârunt, à quibus cum non restinctâ illâ, quam ad ipsorum fluentia detuleram, siti dimitterer, vnum supererat, vt ipsos fontes accederem. Cæpi ergò vetustissimas rerum Germanicarum Historias reuoluere, cumq; illis conferre Cæsarea Diplomata, quotquot illorum, ab ultimâ vsque origine, nancisci potui. In illorum enim editione, factâq; publicè adeundi eiusmodi Imperiales aliorumq; Principum, & c. literas copias, egregiam & gratissimam Historiarum & antiquitatum amatoribus præstiterunt operam non pauci, Baronius, Gretferus, Pistorius, Meibomius, Magerus, Lehemanus, Chapeauillius, Guillimanus, Ioannes à Bosco, Christophorus Hartmannus, Ægidius Gelenius, Lymnæus, alijsq; & nuperrimè Nicolaus Zyllesius Auctor defensionis Abbatiae Imperialis S. Maximini Treuer. inter quos tamen præ ceteris, vbertate & copiâ hæctenus agmen ducunt, & primo nominari loco debuerant, Aubertus Miræus, in diuersis Belgicorum Diplomatum libris; Melchior Goldastus, in tribus Imperialium Constitutionum Tomis, alijsq; scriptis suis; & Salisburgensis Metropoleos gemini parentes, Wiguleus Hundius & Christophorus Gevvoldus. Addidi illis, quæcunque alia ad manum fuerunt, necdum publici iuris facta; cuius generis tamen admodum pauca suppeditauit curta suppellex mea. Hac igitur occasione enata est enarratio hæc antiquaria, cuius præcipuum membrum de Origine & primordijs predictorum Archi-Cancellariatum, dictis sussultus subsidijs, vt cunque congeffi. Eadem autem operâ simul conatus sum, successione Imperialis aula Cancellariorum, qui maiorum gentium, quos dixi, Cancellarijs subseruierunt, eorumq; vice Palatinam hanc primi honoris militiam obiuerunt, ad hæc vsque tempora deducere. In vtroque, vel alterutro, an omnem luserim operam, tu, Lector, aestimabis; cuius tamen venia in plerisq; imploranda, & paulo rigidior censura deprecanda videtur. Vix enim est, vt à quoquam in hoc commentandi genere,

):():(

quod

Ad Lectorem.

quod circa particularia & indiuidua versatur, perfecti & absoluti aliquid expectari possit. Certè nec ipsimet mihi in omni Opere quicquam satisfacit, præter qualecumque desiderium historiam nostratè & antiquitates Teutonicas magis magisq; collatà hac quamuis tenuiori symbolà, illustrandi, excitandiq; illos, quibus copiosiora manuscriptorū Diplomatum hereditas & possessio est, ut & ipsi ad patriæ communis decus, & honorem suū, publicis vsibus eiusmodi thesauros, laudandā aliorum imitatione, consecrent. Quod eo libentiùs facient, quò propius attendent, quam multa adhuc ad patrias antiquitates excolendas supersint eruenda, quibus ex editis hæctenus, quantum necessitas postulat, succurri nequit. Non enim dubitari debet, in necdum publicatis plurima latitare, quæ non minus præsentem materiam locupletare, quam reliquas de superiorum temporum gestis tenebras discutere valeant. Nec negauerim, circa initia Treuirensis & Colonienſis Archi-Cancellariatuum paulò exactius & infallibiliùs demonstranda, hæctenus mihi non minimà ex parte aquam harere; licet citra vanitatis incursum simul considerare ausim, propius aliquantò ad scopum hac lucubratiunculà collimatum esse, quam fecerint aliqui, qui in eodem hoc subiecto ante hac laborarunt. Nil aliud autem cùm in prædictis, tum reliquis propositum mihi fuit, quam ipsi rerum veritati, quatenus haberi & erui poterit, insistere, eamq; circa hanc materiam in lucem & publicam cognitionem protrahere: quâ in re si quid alicubi contra alia omnia intendenti mentem aberratum sit, minusq; sincerum irroperit, id non scriptum & indictum esto. Ac nominatim profiteor me iam nunc hæc mea illorum correctioni subicere, si quæ de Cancellariatibus prædictis eorumq; antiquitate, Christophorus Broverus in suis Treuerensibus, siue Annalibus, siue Antiquitatibus, maiori veritatis fundamine executus fuit, & Egidius Gelenius in Colonienſi Historiâ suâ, cuius elucubrationi hoc tempore totus, ut referri audio, insudat, rectius traditurus est: cuius utriusque præclari & perquam necessarij Operis citam ac sufflaminis expertem publicationem, utinam breui cognoscere & frui liceat! Hunc igitur qualemcunque conatum meum de communibus studijs & historiâ patriâ bene commenerendi, donec à præstantioribus ingenijs in hoc genere perfectiora consequaris, beneuolè Lector, boni consule; nec scribendi cacoëthes in illo accusare velis. Illis enim non scripsi, qui hæc legere grauabantur, ac alias persuasissimus sum, in illustrandâ historiâ, ac eruendis veteris memoriæ antiquitatibus, parùm abesse, quin in infinitum progressus detur, nec facile quid superuacaneum nimiumq; in illo scribendi genere videri posse. Ac ferè non nisi desidioforum querelæ sunt, quæ de nimia librorum copiâ subinde auribus nostris ingeminantur, ab illis ut plurimum profectæ, qui nec ipsimet aliquid pangere sustinent, nec aliorum laboribus uti & erudiri curant. Hos missos faciamus, censeo, qui doctrinas estimamus, & studiosi otij, id est, non in gloriæ laboris & laudatæ voluptatis sectatores sumus. Quam multa enim in quavis eruditionis parte, ac historico in primis studio, adhuc præstari possint, quotq; in præsens nobis desint, utiliter deinceps conscribendi libri, nullis euidentiùs constare potest, quam quibus aliqua librariæ suppellecti-

lis copia

Ad Lectorem.

Haec copia est, quae in evolvendis publici iuris monumentis mediocriter saltem versati sunt. Sed Te pluribus non detineo; quare rem ipsam, post exiguam, nec tibi displicituram, ut confido, moram, videamus. Placet enim prius hinc adiungere viri magni & de praesentis Operis subiecto iudicare aptissimi iudicium & votum; quod uti vel solum ad hanc scripturam inchoandam me inflammare potuisset, ita perducta fere ad umbilicum editionem vehementer apud me promovit & vrsit: paulo serius enim Gevvoldi de Septemviratu Commentarius, cui praemittitur, ad manus meas venit.

Locus est iteris Ioannis Ludovvici ab Vlm, Vice-Cancellarij Imperialis, & Consiliarij sanctioris senatus apud Imp. Caesarem Matthiam Augustum, ad Christophorum Gevvoldum Consiliarium Bauaricum, quibus iudicium super eius Commentario de Septem-viratu continetur.

Peræ pretium fore arbitror, si quis, quantum fieri potest, ex antiquis Diplomatis & historijs, quales, cuiusque conditionis, generis & patriæ, post translatum ad Germanos Imperium, vel institutum Septemviratum, sub vnoquoque Imperatore Electores, Officiales primarij & secundarij, tam hereditarij quam vicegeruli, ab Imperatoribus ipsismet, vel Electoribus, mediate vel immediate asciti fuerint, compilaret, multam id lucis & honoris Historia & Patria nostræ adferret; multiq; viri probi, strenui atque docti, quorum hodie vix vlla memoria existat, reuiuiscerent: posterius autem istiusmodi lectione plurimum recrearentur. Circa Archi-Capellanos, Archi-Cancellarios, Cancellarios & Vice-Cancellarios sacri Palatij exiguis requireretur labor, & non difficilis; cum suus fere Germanicus Commentarius, uti notaui, pleraque (quorum & ego nonnulla hac celeritate ex nostro Pragensi Archiuo similiter extrahi curavi) in se contineat: quæ adhuc desunt, Moguntinum; atque circa reliquos Officiales reliquorum Dominorum Electorum, (videlicet Marscalci, Pincernæ, Dapiferi, Camerarij) Bauaricum item, & Bambergicum Archina atque Historiæ suppeditare possent. Ut autem maior fides operoso labori adhiberetur, ex quibus Documentis, Diplomatis & Historijs vnumquodque sit desumptum, quidque verisimiliter coniectari liceret, diligenter & candidè notandum esset. Ego super his iudicium suum expectabo; cuius amicitia & me, & mea defero.